

خبر

فردا؛ آغاز گفت‌وگوهای حقوق بشری بااروپا در بروکسل

● **شرق:** فردا در جدید گفت‌وگوهای ایران و اتحادیه اروپا از سر گرفته می‌شود؛ گفت‌وگو با چندین محور اقتصادی و البته همکاری‌های بانکی و گفت‌وگوهای حقوق‌بشری. این گفت‌وگوها که در بروکسل، مقر اتحادیه اروپا، انجام می‌شود، دومین دور از گفت‌وگوهای ایران و اتحادیه اروپا در سطح بالاست. دور نخست این گفت‌وگوها در تهران انجام شد. معاون وزیر خارجه ایران خبر داده که در این دور از گفت‌وگوهای جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اروپا قرار است با بانک مرکزی اروپا گفت‌وگو انجام شود. این در حالی است که بعد از برجام، هنوز برخی از مشکلات بانکی پابرجا مانده که دو طرف تلاش می‌کنند در مذاکراتی برای آن راه‌حل پیدا کنند. مجید تخت‌روانچی که با خبرگزاری صداوسیما گفت‌وگو می‌کرد، پیش‌بینی کرده که مشکلات بانکی موجود با یک جلسه مذاکره حل نمی‌شود اما این نخستین‌بار است که با بانک مرکزی اروپا گفت‌وگو می‌شود.

به گفته معاون وزیر خارجه ایران، هیأت ایرانی در این دور از گفت‌وگوها، متشکل از کارشناسان وزارت امور خارجه، کارشناسان ستاد حقوق بشر زیر نظر قوه قضائیه و نیز مدیران و کارشناسان بانک مرکزی است. قرار است دو کارگروه حقوق‌بشر و مسائل بانکی در این مذاکرات تشکیل شود.

معاون اروپا و آمریکای وزارت امور خارجه با اشاره به اینکه در این دوره از گفت‌وگوها درباره موضوعات موردعلاقه جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اروپا مانند همکاری در زمینه انرژی، حمل‌ونقل، آموزش، همکاری‌های دانشگاهی و مسائل دوجانبه دیگر مذاکره می‌کنیم، اضافه کرد: ما همچنین گفت‌وگوهایی در زمینه مسائل منطقه‌ای به‌ویژه درباره رویدادهای عراق، یمن، سوریه و افغانستان و نیز درباره افراط‌گرایی و تروریسم خواهیم داشت.

دور نخست گفت‌وگوهای ایران و اتحادیه اروپا بهمین گذشته انجام شد؛ در این بین مذاکرات متعددی بین کارشناسان انجام شد و در سفر فروردین‌ماه فدریکا مگرینی به ایران هفت کمیسیونر اتحادیه اروپا به تهران آمدند و مذاکراتشان را در تهران هم ادامه دادند. گفت‌وگو در سطح معاونان وزارت خارجه با اتحادیه اروپا هر شش ماه یک بار و برای بررسی میزان پیشرفت کار انجام می‌شود.

این مذاکرات در حالی اهمیت دارد که اولین دور از گفت‌وگوهای حقوق‌بشری، بین ایران و اتحادیه اروپا فردا آغاز می‌شود. این گفت‌وگوها در حالی از سوی دولت پی گرفته می‌شود که همه بخش‌ها موافق آن نیستند و معتقد است با معیارهای اروپایی حقوق بشر نمی‌توان این مذاکرات را پیش برد.

مجید تخت‌روانچی پیش از این درباره روساکار گفت‌وگوهای حقوق‌بشری گفت: «از نظر ما گفت‌وگوهای حقوق‌بشری اولاً باید فنی باشد، ثانیاً در بحث تخصصی نباید یک طرف در موضع تدافعی قرار گیرد، یک طرف در موضع تهاجمی. این باید یک تعامل باشد. دو طرف باید تلاش کنند به سوالات پاسخ داده شود. ما سوالاتی داریم و طبیعتاً آنها هم سوالاتی دارند. «آنها ممکن است درباره مطالبی در حوزه حقوق بشر صحبت کنند که اگر در قالب فنی خود دیده شود، می‌تواند از طریق این تعامل نظرات را به هم نزدیک کند. البته در برخی حوزه‌ها که ما دستور صریح قرآن را داریم؛ نظیر مسئله قصاص چیزهایی نیست که دیپلمات‌ها بتوانند از طریق روش‌های مختلف نظراتشان را نزدیک کنند. به آنها هم گفته‌ایم که در برخی زمینه‌ها ما خط قرمز داریم. وقتی بحث اعدام می‌شود، می‌گویم ما در چارچوب قوانینمان مجازات اعدام داریم و این چیزی نیست که بتوانیم کنار بگذاریم. بحث قصاص یک بحث قرآنی است و به هیچ‌وجه نمی‌شود آن را کنار زد. این هم برای ما روشن است، هم برای آنها».

رئیس قوه قضائیه هم پیش‌تر پیشنهاد کرده بود که در ازای مذاکره درباره حقوق بشر، اروپایی‌ها هم به سوالات ایران پاسخ دهند. علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس نیز در این مورد گفته که «ممکن است اروپایی‌ها انتقادهایی نسبت به رعایت حقوق بشر در ایران داشته باشند که به اعتقاد من برخی از آنها درست است.» او معتقد است بخش مربوط به احکام اسلام قابل بحث و «قابل فهم» برای اروپایی‌ها نیست اما در امور مشترک و مستقلاً از یک ایدئولوژی خاص، می‌توان و باید با آنها مذاکره کرد.

روانچی که ریاست هیأت مذاکره‌کننده ایران را برعهده دارد، یک روز قبل از این مذاکرات تأکید کرد که «گفت‌وگوهای حقوق‌بشری با اتحادیه اروپا باید از موضع برابر، احترام متقابل و در چارچوبی باشد که طرف مقابل احساس برتری نکند».

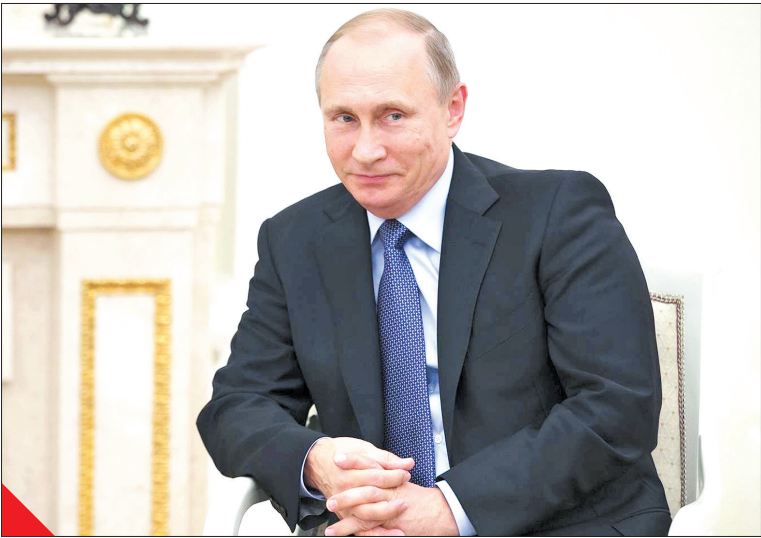
او درباره بازشدن دفتر اتحادیه اروپا در تهران نیز تأکید کرد: «همان‌طور که مسئولان کشورمان بارها تأکید کرده‌اند و در عمل هم نشان داده‌ایم، اجازه نمی‌دهیم کسی وارد امور داخلی ما شود و این برای همگان روشن است».

دیپلماسی

وضعیت ایران در منطقه، در دوران ترامپ

روسیه و آمریکا بر سر ایران معامله می‌کنند؟

آرزو فرشید

عکس: Gettyimages

الکسی پوشکوف که تا ماه سپتامبر در مجلس دوما روسیه مقام ارشد سیاست خارجی بود به نمایش گذاشت و نوشت: «ما نباید از ترامپ انتظار داشته باشیم که به ما عشق بورزد یا به ما هدیه‌ای بدهد. او یک مپهن‌پرست و کاسب است. او یک ایدئولوگ نیست، او یک واقع‌گراست و یک رئالیست (واقع‌گرا)

زبان چانه‌زنی را می‌فهمد. ترامپ فرصتی برای قرار از منازعه‌ای داده است که با پیروزی کلبنتون امکان آن وجود داشت و این تفاوت بزرگی است». تحلیلگران روسیه نیز بـر همین باورند؛ برای مثال، ولادیمیر فرولوف گفته بود «پیروزی ترامپ ایالات متحده را در دورانی از ناآرامی و تلاطم فرو خواهد برد و قدرت ایالات متحده را در جهان از بین خواهد برد. انتظار می‌رود روابط ایالات متحده با هم‌پیمانان سردتر شود و آنها درباره مقابله با روسیه وحدتشان را از دست بدهند». به این ترتیب روشن است که مسکو امید دارد تا ترامپ و پوتین با هم معامله خوبی داشته باشند. معامله‌ای که به گفته برخی از کارشناسان می‌تواند حول محور بحران سوریه و ایران باشد.

اروپا نگران مواضع ترامپ در قبال روسیه و ایران سخنانی ترامپ بعد از پیروزی‌اش و گفتن اینکه «ما با همه ملت‌هایی که مایل‌اند با ما کنار بیایند، کنار خواهیم آمد»، به مذاق روس‌ها خوش آمده؛ اما اروپایی‌ها را نگران کرده و از همین‌رو در جلسه‌ای اضطراری، مواضع ترامپ را در قبال ایران و روسیه بررسی می‌کنند. وال‌استریت ژورنال با انتشار خبر برگزاری این جلسه، نوشته بود: «وزرای خارجه اتحادیه اروپا که با انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا نگران‌تری شده‌اند، در نظر دارند درباره چگونگی مدیریت روابط با آمریکا بر سر مسائل کلیدی مانند روسیه و ایران، نشست شامی اضطراری برای یکشنبه ترتیب دهند». وال‌استریت ژورنال درواقع دعوت خانم مگرینی از وزرای خارجه اتحادیه اروپا را برای شام

قدرتش زیاد شده است. آن نیز هم‌پیمان سوریه است... الان از شورشیان علیه سوریه حمایت می‌کنیم بدون اینکه بفهمیم آنها چه کسانی هستند! اگر ایالات متحده به (نظام) اسد حمله کند، این امر به درگیری با روسیه می‌انجامد».
عدم حمایت ترامپ از معارضان سوری روزنامه گاردین پیش از این نوشته بود: «پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا امیدهای معارضان سوری به پیروزی در جنگ داخلی علیه نظام سوریه را بر باد داد». این رسانه انگلیسی فقط از یک موضع قدرتمند عملی است. تعقل حکم می‌کند که این دور خصومت باید پایان یابد. برخی می‌گویند روس‌ها برخورد درستی نخواهند کرد. هدف من این است که آن را بسنجم». او همچنین ولادیمیر پوتین را رهبری مقتدر و بسیار هوشمند توصیف کرده و گفته بود از حملات هوایی روسیه به مخالفان رژیم سوریه حمایت می‌کند. او با تأکید بر تهدیدها و منافع مشترک دو کشور مانند مبارزه با تروریسم و کنترل مهاجرت، گفته بود خواهان مناسبات آشتی‌جویانه با روس‌هاست. ترامپ بعد از مشخص شدن نتیجه انتخابات نیز در همین چارچوب درباره روابط آمریکا و روسیه سخن گفت. او در گفت‌وگو با روزنامه «وال‌استریت ژورنال» اعلام کرد که پیامی «فوق‌العاده» از سوی پوتین دریافت کرده و به‌زودی با او تماس تلفنی خواهد داشت. بدون شک بحران سوریه نخستین موضوعی است که دو رئیس‌جمهور می‌توانند درباره آن گفت‌وگو کنند و ترامپ دراین‌باره نیز حرف‌هایی زده که احتمال تغییر رویکرد آمریکا درباره سوریه و نزدیکی بیشتر آمریکا و روسیه را جدی‌تر می‌کند. او گفته بود: «من دیدگاه متفاوتی نسبت به بسیاری در قبال اوضاع سوریه دارم؛ سوریه با داعش می‌جنگد و ما خواهان رهایی از داعش هستیم. روسیه درحال‌حاضر متحد نزدیک سوریه است... ایران نیز هست که به‌فضل ما

روزنه

حفظ برجام اولویت اتحادیه اروپاست

● فدریکا مگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که وزرای امور خارجه کشورهای عضو اتحادیه را به یک ضیافت شام دعوت کرده بود تا درباره سیاست‌های ترامپ درباره ایران و روسیه صحبت کنند، از توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ دفاع و تأکید کرد پایدارماندن برجام و اجرای آن از اولویت‌های اروپاست. دونالد ترامپ که در جریان مبارزات انتخاباتی خود از پاره‌کردن برجام صحبت می‌کرد، بعد از پیروزی در انتخابات کمی از موضع خود کوتاه آمد. ولید فارس، مشاور او، همین چند روز قبل گفته بود مقصود ترامپ دقیقاً پاره‌کردن برجام نیست و قصد دارد درباره بندهایی از آن توافق دوباره مذاکره کند. ترامپ و اطرافیانش در حالی این مواضع را اتخاذ می‌کنند که مقامات ایرانی بارها تأکید کرده‌اند برجام یک توافق دوجانبه نبوده و آمریکا باید به آن پایبند باشد. محمدجواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان نیز در نخستین واکنش خود به پیروزی ترامپ با اشاره به اینکه «رئیس‌جمهوری آینده آمریکا موظف به رعایت تعهد چندجانبه برجام است»، ابراز اطمینان کرد «جامعه بین‌المللی نیز این توقع را از ایالت متحده آمریکا خواهد داشت». به گزارش بی‌بی‌سی، حرف‌های روز گذشته مگرینی نیز نشان داد جامعه بین‌المللی همان انتظاری را دارد که ظرفی می‌گفت: مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا یکشنبه‌شب در جلسه‌ای که با وزرای خارجه کشورهای اروپایی به غیر از فرانسه و بریتانیا داشت، گفت: «اجرای برجام نه‌تنها به نفع اتحادیه اروپا، بلکه به نفع سازمان ملل متحد است و وظیفه این سازمان است که اجرای کامل آن را تضمین کند». گفتنی است، جان بولتون که یکی از گزینه‌های احتمالی ترامپ برای تصدی وزارت امور خارجه است، هم‌زمان با جلسه غیررسمی اعضای اتحادیه اروپا و تأکید آنها بر ضرورت پایبندی به برجام، مقاله‌ای منتشر کرده و از ترامپ خواسته است در اولین روزهای ریاست‌جمهوری خود توافق برجام را لغو کند. ولید فارس، لغو برجام در اولین روزهای حضور رئیس‌جمهور جدید در کاخ سفید را «اقدامی شجاعانه» خوانده و گفته است برای اجرای این تصمیم «دیپلماسی قابل‌توجهی» باید به خرج داد. بولتون هنوز وزیر خارجه نشده، رئیس‌جمهور جدید را تحریک می‌کند تا در مواجهه با ایران مواضع سخت‌تری اتخاذ کند و این در حالی است که اروپایی‌ها برای افزایش مرتبط با ایران می‌کوشند. شورای اتحادیه اروپا روز گذشته بر لزوم و تمایل خود برای افزایش روابط با ایران به‌گونه‌ای که سازگار با برجام باشد تأکید کرد و ریاست‌جمهوری ایالات متحده همان‌طور که تاکنون گفته، عمل کند و به سوی روسیه برود و در گام بعدی، بعد از توجّه به همراه بودن یا نبودن بشار اسد، مبارزه با داعش را در اولویت قرار دهد، موازنه قدرت در منطقه تغییر خواهد کرد و ممکن است روسیه و آمریکا، ایران را مرکز معامله قرار دهند؛ همان معامله خوبی که روس‌ها به آن امیدوارند.

علی خرم: کار شناس حقوق بین‌الملل

روس‌ها یا ایران را به‌سوی آمریکامی‌برند یا معامله می‌کنند

دونالد ترامپ که پیروز انتخابات ریاست‌جمهوری در آمریکا بود، تاکنون چندین بار به نزدیکی به روسیه ابراز تمایل کرده؛ اما روسیه این تمایل را چندان نپذیرفته است، از این‌رو پوتین گفت که ما همیشه تلاش داشتیم روابط خوبی با آمریکا داشته باشیم؛ اما آمریکایی‌ها نخواستند. لاوروف نیز با تأکید بر اینکه هنوز ترامپ را نمی‌شناسند و سیاست‌های او را نمی‌دانند، گفت که تصمیم‌گیری درباره ارتباط با آمریکای بعد از اواما را به مشخص شدن سیاست‌های ترامپ معکول می‌کنند؛ به‌این‌ترتیب خیلی مشخص نیست که روسیه به ابراز تمایل ترامپ پاسخ مثبت دهد و شاهد بهبود روابط دو کشور باشیم. موضوع مهم دیگر این است که نظر شخصی ترامپ و پوتین در شکل‌گیری روابط دو کشور اهمیت زیادی دارد و منافع ملی روسیه و آمریکا تعیین‌کنندگی بیشتری دارد. ازآنجایی‌که منافع ملی این دو کشور همیشه در تضاد بوده است، امکان نزدیکی آنها خیلی زیاد نیست. این احتمال وجود دارد که شاهد همکاری‌های بیشتر باشیم؛ اما این نوع از همکاری‌ها با متحدبودن و نزدیکی تفاوت دارد. اکنون اگر فرض را بر نزدیکی و دوستی روسیه و آمریکا گذاریم، دو گزینه وجود دارد. نخست اینکه روسیه در جریان این دوستی ایران را نیز به همراه خود به سوی ترامپ و آمریکا ببرد. این گزینه با توجه به دشمنی ایران و آمریکا خیلی بعید به نظر می‌رسد. بعد از اینکه پوتین دریابد گزینه نخست محتمل نیست، به سمت گزینه دوم یعنی معامله بر سر ایران می‌رود. روسیه در سی‌وچند سال بعد از انقلاب اسلامی بارها و بارها این‌کار را کرده است. به عنوان مثال وقتی در شورای امنیت مسئله بوشهر مطرح بود، روسیه از قطع‌نامه علیه تأسیسات هسته‌ای ایران حمایت کرد؛ بنابراین اصلاً بعید نیست که آنها یک‌بار دیگر مواضعی علیه جمهوری اسلامی ایران اتخاذ کنند. با توجه این اوصاف هنوز زود است که درباره سیاست خارجی ترامپ و روابط آمریکا و روسیه در دوره جدید قضاوت کنیم. اظهارات ترامپ هنوز اعتناکردنی نیست. او باید در مرحله نخست تکلیف خود را با ساختار سیاسی آمریکا روشن کند. او تاکنون جزء یک گروه تندرو و شورشی در داخل حزب جمهوری‌خواه بوده است. باید به‌یادماند باشیم و ببینیم که جمهوری خواهان این‌پس‌ترامپ را اداره می‌کنند یا در یک سال آینده با اتکا به قدرت در سنا و مجلس نمایندگان او را استیضاح می‌کنند. جمهوری‌خواهان در مسائلی مثل سوریه با ترامپ هم‌نظر نیستند. آنها می‌خواهند سر به تن بشار اسد و ایران نباشد و از اسرائیل، ترکیه و عربستان حمایت خواهند کرد؛ بنابراین باید منتظر بنامین تا مشخص شود ترامپ چقدر می‌تواند از حزب جمهوری‌خواه فاصله بگیرد.

سفیر ایران در سوریه به‌زودی تعیین می‌شود

● **فارس:** وزیر خارجه ایران روز گذشته در حاشیه همایش بین‌المللی بحران‌های ژئوپلیتیکی جهان اسلام گفت: سفیر ایران در سوریه به‌زودی تعیین می‌شود و در این زمینه اطلاع‌رسانی خواهد شد.

ویزای عراق لغونشده‌است

● **شرق:** معاون کنسولی، پارلمانی و امور ایرانیان خارج از کشور، روز گذشته به رد برخی از اخبار منتشرشده در برخی از شبکه‌های اجتماعی مبنی بر اینکه ویزای عراق برای شرکت در راهپیمایی اربعین لغو شده است، گفت: به‌هیچ‌وجه این‌ موضوع صحت ندارد و بدون ویزا کسی نمی‌تواند این سفر را انجام دهد. حسن قشقایی افزود: عبور غیرمجاز از مرز عراق طبق قوانین این کشور تا شش سال زندان به همراه دارد.

ایران انفجار کربلارا محکوم کرد

● **ابلنا:** سخنگوی وزارت خارجه انفجار روز دوشنبه در منطقه عین‌التمر استان کربلای عراق را که به‌کنته و زخمی‌شدن چند نفر از شهروندان عراقی، از جمله چند زن و کودک منجر شد، به‌شدت محکوم کرد.